

de BOOMwijzer

PERIODIEKE UITGAVE VAN PIUS FLORIS BOOMVERZORGING NEDERLAND

jaargang 7

NR.1 2003

Verplanten van bomen vereist deskundigheid

Huzarenstukje in Terneuzen

Meer aandacht voor bacteriën en schimmels

Kennismanagement moet!

Koken zonder hout

"Opdrachtgevers realiseren zich steeds beter wat de voordelen zijn"

In onze provincie Zeeland zijn bomen dun gezaaid. Veel gemeenten hebben maar een klein bomenbestand en het aantal oude bomen is op veel plaatsen zeer beperkt. Steeds meer gemeenten zijn zich bewust van de grote waarde van hun bomenbestand en gaan gelukkig steeds minder snel over tot het kappen van hun unieke bezit. Verplanten van oude bomen is een vak dat de specialisten van Pius Floris Boomverzorging steeds beter beheersen. Gillis Dellebeke vertelt over de nieuwste ervaringen in Zeeland.

Eerste ervaring in Goes

"Onze eerste grote ervaringen met het verplanten van oude bomen deden we op in Goes. Dat was in 1996. De gemeente gunde ons de opdracht

tot het verplaatsen van een beeldbepalende linde. Dat was een mooie klus die voor onze opdrachtgevers aanschouwelijk maakte hoe groot de mogelijkheden zijn. We hebben dit project dan ook vastgelegd op foto's en op video. We kregen daarna steeds meer opdrachten. Nieuwe aanplant is ook duur en een boom heeft jaren en jaren nodig om uit te groeien tot een monument. Dat besef slaat de laatste tijd goed aan. In het najaar van 2002 heeft de Zeeuwse ploeg dan ook bijna alleen maar bomen geplant en verplant!"

Verplaatsen of nieuw aanplanten?

"Oude bomen zijn niet zo maar te vervangen. Het duurt jaren en jaren voordat een jonge boom dezelfde uitstraling heeft als een oude. De naoorlogse wijk Triniteit (in Terneuzen) werd onlangs gesloopt en herbouwd. De bomen van 50 jaar oud moesten plaats maken voor de nieuwbouw. In overleg met de bewoners besloot de gemeente echter te investeren in de groenvoorziening voor de nieuwe wijk. ►

- De oude linden, platanen en eiken konden nog net op tijd worden gered."

"Het was geen eenvoudige klus. De voorbereiding kon pas in juni beginnen en de bomen moesten eigenlijk al in augustus van hun plaats. Dat kon natuurlijk niet, het was nog volop zomer. We kregen uitstel tot begin oktober. Omdat lindebomen heel sterk zijn, durfden we het risico te nemen. We hebben ze opgepakt en op hun nieuwe plek gezet. Later in het najaar hebben we ook de platanen een nieuwe plek kunnen geven. Omdat de oude bomen behouden bleven, heeft de wijk al meteen een prachtig, karakteristiek aanzicht."

Vorbereidingstijd

"Met onze ervaring zijn we nu goed in staat om vooraf in te schatten of we een boom succesvol kunnen verplanten. Veel hangt daarbij af van onze voorbereidingstijd. Een boom is geen blok beton dat je op elk moment even op een andere plek kunt zetten. Diagnose en voorbereiding zijn essentiële onderdelen bij verplantingen waaraan we veel aandacht besteden. Vaak is de tijd tussen voorbereiding en verplanten erg kort. In het ideale scenario hebben we gelegenheid om minstens één maar bij voorkeur twee groeiseizoenen voor het verplanten de kluit te prepareren. Op die manier krijgen de wortels de tijd zich te herstellen en dat maakt de kans van slagen aanzienlijk groter. We blijven ons echter verbazen over de overlevingskracht van bomen. Hun energie om in leven te blijven! Dat maakt ons vak ook zo mooi!"

Vernieuwing

"Elke keer dat we een boom verplanten, maken we weer spannende momenten mee. De praktijk pakt toch steeds weer anders uit. Dat maakt het werk ook extra uitdagend. Maar elke klus levert ook weer nieuwe ervaring op. We blijven zoeken naar andere mogelijkheden en naar vernieuwing."

"De kroon op ons werk is tot nu toe het verschuiven van een uiterst waardevolle treurbeuk in Terneuzen, waarover elders in deze Boomwijzer wordt bericht. We hadden daar erg weinig voorbereidingstijd. De treurbeuk groeide op een oud kerkhof. Toen we begonnen met het verplaatsen van de

boom, bleek dat de wortels zich een weg hadden gezocht door een geruimd graf. Dat was gevuld met een zachte grond, zonder veel verband. In de kluit die we hadden voorbereid, viel daardoor een groot gat. Je moet dan improviseren en zoeken naar oplossingen. Zoiets valt gewoonweg niet te voorzien.

Nazorg

"Bomen die zijn verplant, hebben goede nazorg nodig. Wij injecteren de kluit altijd met een mengsel van in water opgeloste wortelschimmelsporen (mycorrhizae) en Biopak®, om de hergroei van de wortels te stimuleren. En we zorgen ervoor dat de bomen zeer frequent water krijgen. We houden de groei in het seizoen daarna zeer goed in het oog en kijken naar de reacties van de boom. Het is normaal dat deze bomen in eerste instantie een terugval kennen. Maar we willen die graag tot het minimum beperken. Onze opdrachtgevers weten dat en waarderen dat ten volle!" ●

Roadshows:

Planten en verplanten van bomen.

Voor het derde jaar achtereenvolgens organiseert Pius Floris Boomverzorging in 2003 landelijke roadshows. Zoals u intussen van ons gewend bent, hebben we een leerzaam programma samengesteld dat als vanouds op de toekomst is gericht. Dit jaar staat het planten en verplanten van bomen centraal. Diverse aspecten van dit onderwerp worden op de roadshows belicht door een keur van deskundigen. Pius Floris zelf zal onder meer ingaan op de nieuwe kennis van wortelgedrag bij het planten en verplanten van bomen. Ook zal er worden ingegaan op de werkelijke effecten van Deep Root wortelgeleiders. Zoals u gewend bent, ontbreekt het niet aan bruikbare details waarmee u uw vakkennis aanmerkelijk kunt vergroten. De shows vinden in 2003 plaats te:

Leiderdorp - 3 april
Veenendaal - 10 april
Oudelande - 15 april
Bunde - 22 april
Vught - 15 mei
Amsterdam - 4 november

Zorg dat u tijdig een stoel voor de roadshows reserveert! Het aantal plaatsen is beperkt en de belangstelling groot. U kunt zich eenvoudig aanmelden door een e-mail te sturen naar de vestiging van Pius Floris Boomverzorging in uw regio. De e-mailadressen van alle vestigingen vindt u in de colofon van deze Boomwijzer. Reserveren kan natuurlijk ook via onze website: www.piusfloris.nl

Toen ik vernam dat Boomkwekerij Van den Berk uit St. Oedenrode een bomenboek had uitgegeven, stuurde ik direct een e-mail en vroeg ik om een exemplaar ter inzage. Binnen een week bracht de post een schitterend, ingebonden boekwerk van 875 pagina's. Met zijn 2,5 kilo is het boek nauwelijks te tillen. U begrijpt dat ik bijzonder benieuwd was naar de inhoud.

Van den Berk over Bomen opent met een lovend voorwoord van de meest wijze landbouwingenieur van de afgelopen eeuw in Nederland, voormalig minister van Landbouw en voorzitter van de Eerste Kamer: Ir. Gerrit Braks. Daarna volgt een even nette als bescheiden beschrijving van het bedrijf Van den Berk, en hun methode van werken.

Een schitterende beschrijving van 800 bomen en boomvariëteiten vormt de kern van het boek. Elke pagina is gevuld met zinnige tekst en prachtige kleurenfoto's. De beschrijvingen zijn zo degelijk, dat ze alleen gemaakt kunnen zijn door mensen die écht weten waarover ze het hebben. Deze deskundige beschrijving van 800 (laan-)boomsoorten maakt Van den Berk over Bomen tot het meest complete werk dat ik op dit vlak ooit heb gezien. Aan alles is te zien dat tal van mensen aan dit boek ontzettend enthousiast en hard hebben gewerkt.

Het boek is eenvoudig te bestellen via www.vdberk.com en is voor € 85 plus € 7,50 verzendkosten een echte aanrader. ●

Website

Eindelijk is het zover!

Pius Floris Boomverzorging heeft een eigen website. Op dit moment is die nog tamelijk eenvoudig, al staat hij wel boordevol nuttige informatie. We willen de website in de nabije toekomst uitbouwen tot een degelijke vraagbaak voor onze opdrachtgevers.

Nog dit jaar vullen we de site aan met de informatie uit alle Boomwijzers die tot nu toe verschenen zijn. Pius Floris zelf heeft één pagina tot zijn beschikking waarop hij maandelijks een nieuwe trend of ontwikkeling signaleert. We nodigen u uit om een bezoek te brengen aan onze site www.piusfloris.nl. Uw commentaar en/of opmerkingen zijn van harte welkom.

www.piusfloris.nl

Treurbeuk van 75 jaar oud verplaatst:

“Huzarenstukje in Terneuzen”

Vijftig jaar na de Ramp is Zeeland nog steeds volop in beweging. In 2003 gaan de veerdiensten tussen Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen uit de vaart. Ze maken plaats voor een tunnel die Terneuzen en Borsele verbindt. In Terneuzen verrijst het ene nieuwbouwcomplex naast het andere. Terneuzen, Sas van Gent en Axel smelten samen om de grootste gemeente van de provincie te worden. Sommige dingen blijven echter bij het oude. Zoals de naam van de nieuwe gemeente: **Terneuzen**.

Sinds de herindeling in januari 2003 bewaken Johan Duerink (Terneuzen), Jan van den Manacker (Axel) en Bennie Vermandel (Sas van Gent) samen het beheer en het onderhoud van de groenvoorzieningen. Een overkoepelend beheersplan voor het groen hebben ze nog niet geschreven. Op de korte termijn zetten Johan, Jan en Bennie het bestaande beleid voort. We praten op een gure winterdag in januari over hun ervaringen met de specialisten van Pius Floris Boomverzorging.

Groeiplaatsverbetering

Jan van den Manacker straalt als hij eraan terugdenkt. "Zo'n vier jaar geleden heeft Pius Floris in Axel de groeiplaatsen van een rij lindebomen onder handen genomen. De bomen stonden dicht tegen de bebouwing aan, in een klein plantvak. Halverwege de zomer was het blad vaak al verbrand. Pius Floris heeft de grond belucht en micorrhizae ingezet om de groeiplaats te verbeteren. Na een jaar of twee zag je echt verbetering in de groei. Bladverbranding is na de behandeling niet meer voorgekomen. Na dit succes hebben we Pius Floris in Axel vaak teruggevraagd."

Najaarsstorm

Ook Sas van Gent was onder de indruk van de ervaringen met Pius Floris. Bennie Vermandel legt uit dat de samenwerking nog maar een paar jaar oud is. "Het begon met opknappwerk aan een oude eik. Die leed aan tondelzwam en was er slecht aan toe. Via een uitgeknipte snoei is de toestand van de eik goed verbeterd. We waren onder de indruk van de aandacht die Pius Floris gaf aan het project. En de kwaliteit was aanleiding om ook voor nieuwe projecten hun advies te vragen. We waren er echt door verrast. Ze doen precies wat is afgesproken en de man die de afspraken maakt zit op één lijn met degene die het werk uitvoert!"

"In het Bolwerk in Sas van Gent liet de gemeente de boombeplanting vervangen door 75 bovenmaatse bomen", vertelt Bennie verder. "En in de Oude Fortificatie werden een kleine twintig eiken geplant. De bomen hebben meteen de geweldige najaarsstorm van oktober 2002 over zich heen gekregen. Die hebben ze allemaal overleefd. Pius Floris maakte gebruik van een speciale verankering zonder boompalen. De verankering wordt over de kluit heen aangebracht. Het is een nieuwe techniek voor het vastzetten van grotere bomen. Nou, we hebben dus meteen kunnen zien dat die goed werkt!"

Doorgeworteld

Pius Floris

Groei en expertise

Stilstand is achteruitgang. U kent het gezegde en weet hoe wáár het is. De afgelopen weken voel ik me meegesleurd in een grote maalstroom van gebeurtenissen en hoewel ik houd van een beetje beweging, wordt het me allemaal soms toch wat veel. Ik sta elke dag weer versteld van de snelle ontwikkeling die ons vakgebied doormaakt. Als vice president van de International Society of Arboriculture (ISA) ben ik nu in staat te overzien wat er allemaal gebeurt. Het is welhaast ongelooflijk!

In bomenland ligt een grote kloof tussen de voorhoede, het onderzoek, de experimenten enerzijds en de praktijk van boomverzorgers en opdrachtgevers anderzijds. De mogelijkheden nemen zó snel toe, dat het voor bijna niemand meer bij te benen is. Natuurlijk blijft Pius Floris Boomverzorging als vanouds de ontwikkelingen volgen. We zullen voor u kaf van koren blijven scheiden. Op onze vertrouwde wijze maken we de vertaalslag van het laboratorium naar de praktijk en ik ben er zeker van dat onze dagelijkse werkwijzen de komende jaren nog grote ontwikkelingen zullen doormaken.

Samen met de technische mogelijkheden groeit ook bij onze opdrachtgevers het besef van de waarde van bomen in de stedelijke omgeving. Onderzoek heeft aangetoond dat de bijdrage die bomen leveren aan het welzijn van mens en dier in de stad, veel groter is dan we tot nu toe dachten. Zo laat onderzoek van de NASA zien dat de opwarming van steden voor een belangrijk deel te wijten is aan het kappen van bomen die plaats moeten maken voor nieuwe bebouwing. Bomen bieden schaduw tegen de hitte en absorberen een groot deel van de schadelijke zonnestrallen. En dat merken we allemaal!

Het is dan ook niet vreemd dat onze opdrachtgevers er steeds vaker toe over gaan om beeldbepalende bomen te handhaven, ook als er in de nabijheid gebouwd moet worden. En ze investeren in de structuur van hun groenvoorziening. Dat is goed voor iedereen! We zien de toekomst dan ook met groot vertrouwen tegemoet. ●

Uitbreiding in Terneuzen

De oude gemeente Terneuzen breidt in snel tempo uit. Er is behoefte aan vele nieuwe woningen. "Zo'n jaar of zeven geleden", vertelt Johan Duerink, "startte de bouw van de wijk Nieuw Othene. Die wijk verrees in de kale polder. In tegenstelling tot de normale gang van zaken, lieten we eerst de aanplant verzorgen en startten we pas daarna met de bouw. De Laan van Othene lieten we beplanten met platanen. De offerte van Pius Floris bood de beste prijs-kwaliteitsverhouding. En omdat we onder de indruk waren van het werk, hebben we daarna tal van andere projecten samen uitgevoerd. Vorig jaar nog heeft Pius een aantal lindes verplaatst, van veertig jaar oud. Ze stonden in een woonwijk die werd afgebroken en vervangen door nieuwbouw. We wilden de oude bomen echter graag behouden. We hebben ze laten verplaatsen naar een groenstrook in de nieuwe wijk. Die wijk ziet er daardoor al meteen aangekleed en verzorgd uit."

Erfgoed

Het verplaatsen van een treurbeuk was een echt huzarenstukje. Duerink: "De projectontwikkelaar kreeg toestemming voor de nieuwbouw van een kantoor op een oude begraafplaats. Voorwaarde was wel dat hij de 75 jaar oude treurbeuk zou behouden. Omdat die boom niet paste binnen het ontwerp, werd Pius Floris ingeschakeld". "Dat verplaatsen ging niet vanzelf", legt Johan Duerink uit. "Om de boom heen werd een kluit gemaakt van zeven bij zeven meter in het vierkant en anderhalve meter diep. Daarmee hadden we de grootste wortelmassa te pakken. Je moet je voorstellen dat dit pakket minstens 150 ton woog!"

Onder dat pakket door werden stalen buizen geslagen, waar kabels doorheen werden getrokken. Drie hijskranen hebben toen de boom met zijn kluit stukje bij beetje achteruit getrokken."

Met Jan van den Manacker bezoeken we de plaats van handeling. De beuk staat er fors en trots bij. "Zo'n staaltje hadden we nog niet eerder meegemaakt", aldus Jan. "De boom moest niet alleen worden verplaatst maar moest ook nog eens dertig centimeter hoger komen te staan! Maar het blijkt te kunnen en we verwachten dat de boom zonder veel aanpassingsproblemen zal aarden op zijn nieuwe plek. Oude bomen zijn schaars in Zeeland. Daarom is het belangrijk om het erfgoed dat we hebben goed te koesteren."

Toekomst

Zetten ze ook na de herindeling de samenwerking met Pius Floris Boomverzorging voort? Johan, Jan en Bennie, medewerkers van de drie herindelingsgemeenten, vullen elkaar enthousiast aan. "Pius Floris zit in de regio. Je kunt dus langs korte lijnen goede afspraken maken. Ze geven gunstige garantiëbepalingen en hebben heel goed personeel. Opvallend is dat echt iedereen van dat bedrijf zich verantwoordelijk voelt voor de resultaten. De gemeente heeft zelf mensen in huis om het normale werk te verzorgen: opsnoei, jeugdsnoei enzovoorts. Maar als het aankomt op echt vakkundig werk, onderhouds-snoei bij oude bomen bijvoorbeeld, dan maken we liever gebruik van specialisten. Want je hebt ervaring en techniek nodig om dat werk goed te doen. En als je het goed laat doen, dan heb je daar jarenlang plezier van!" ●

Handboek Boomveiligheid

Pius Floris Boomverzorging heeft nog exemplaren op voorraad van de uitgave "Handboek Boomveiligheid" dat Claus Mattheck en Helge Breloer in 1994 in Duitsland publiceerden. Het boek maakt deel uit van de verplichte literatuur van de NVTB, de vereniging van Boomtaxateurs in Nederland. U kunt dit standaardwerk telefonisch of per e-mail aanvragen bij onze hoofdvestiging in Vught. U krijgt het boek dan zo snel mogelijk toegestuurd. De prijs bedraagt € 40,67 excl. BTW en verzendkosten.

Pius Floris Boomverzorging Vught is te bereiken op 073 656 06 33, per fax op 073 656 31 02 en via e-mail: piusfloris@home.nl

"Handboek Boomveiligheid",
C. Mattheck en H. Breloer, Pius Floris
Producties, (ISBN 90-80 2806-1-5)
(foto: de Duitse uitgave in beeld) ●

Meer aandacht voor bacteriën en schimmels

"Bacteriën en schimmels ontketenen agrarische revolutie", kopte onlangs het opinie-tijdschrift Ode (53, februari 2003). Zuurbacteriën, schimmels en gisten kunnen een einde maken aan milieu- en voedselvraagstukken. In de juiste combinatie zorgen ze voor betere oogsten, meer opbrengsten en voorkomen ze bosbranden. Ook bij het beheer van bomen in de stedelijke omgeving zorgen ze voor spectaculaire resultaten. Niet voor niets gebruikt Pius Floris Boomverzorging stevast mycorrhizae bij het aanplanten en verplanten van bomen.

Effectieve micro-organismen

Micro-organismen, de kleinste vormen van leven die we kennen, kunnen we met het blote oog niet waarnemen. Ze zijn echter van vitaal belang voor de groei van bomen en andere gewassen. Micro-organismen worden onverdeeld in soorten die productiviteit en vitaliteit stimuleren (regeneratieve soorten) en soorten die leiden tot ontbinding en verval (degeneratieve soorten). In een bodem waar regeneratieve micro-organismen domineren, vertonen planten een opmerkelijke groei. Ze blijven vrij van ziekten, plagen en ongedierte.

Regeneratie

Als de degeneratieve soort domineert, groeien planten alleen met behulp van chemicaliën en kunstmest. Maar daardoor raakt de bodem na verloop van tijd helemaal uitgeput. Effectieve micro-organismen bewegen de grond tot regeneratie, ook onder slechte condities. Ze scheiden grote hoeveelheden voedingsstoffen af: vitamines, aminozuren en organische zuren. Tegelijkertijd versterken ze het immuunsysteem van planten en bomen.

Bosbranden

In Thailand zet men micro-organismen nu ook in bij het voorkomen van bosbranden. In de droge maanden december en januari breken daar geregeld bosbranden uit. Bij wijze van proef werden in een bos enkele tonnen regeneratieve micro-organismen over de grond gespreid. Sindsdien kwamen in dit bos geen branden meer voor. De micro-organismen binden de organische stof, waardoor de bodem vochtig blijft. Daardoor is er veel minder kans dat de droogte schade aanricht.

Sinds jaar en dag in Nederland

Wat nu onder meer in Thailand wordt toegepast, is voor Pius Floris Boomverzorging al enkele jaren dagelijkse praktijk met de producten van Plant Health Care. Mycorrhizae in de bodem verbeteren niet alleen de groei- en overlevingskansen van nieuwe aanplant, ze zorgen ook voor resistentie tegen ziekte. Niet voor niets maken onze boomverzorgers dankbaar gebruik van de hulp van deze onzichtbare bondgenoten. Gelukkig krijgen de micro-organismen nu steeds meer aandacht, ook buiten de vakpers. Een agrarische revolutie staat op het punt van beginnen. Pius Floris is trots aan de wieg daarvan te hebben gestaan! ●

Kennismanagement moet !

Dat Pius Floris Boomverzorging het delen van vakkennis hoog in het vaandel heeft staan, mag blijken uit dit blad (de Boomwijzer) en onze jaarlijkse Roadshows op wisselende locaties in Nederland. Deze activiteiten hebben één gemeenschappelijk doel: het delen van onze vakkennis met alle belangstellenden. Maar ook binnen het bedrijf houdt niemand zijn kennis voor zichzelf.

"Wie oude kennis koestert en voortdurend nieuwe vergaart, mag een leraar van anderen zijn", schreef Confucius al eeuwen geleden. Of zoals

een ander bekend citaat luidt: "Kennismenagement moet je delen. Wie niet durft te delen, wordt nooit wijzer". Pius Floris Boomverzorging vindt het zeer belangrijk om kennis te delen. Het boegbeeld van deze overtuiging is Pius Floris zelf. Hij draagt immers al jarenlang zijn vakkennis uit voor een breed publiek. Maar ook binnen ons bedrijf werken we bewust aan wat met een deftig woord "kennismanagement" heet.

Opleidingsplan

Het opleiden van het eigen personeel ziet Pius Floris Boomverzorging als één van de pijlers onder het succes van ons bedrijf. Voor elk van onze werknemers wordt een individueel opleidingsplan uitgestippeld met als uiteindelijk doel de certificering tot European Treeworker. Het individuele opleidingsplan omvat zowel interne lesdagen als externe opleidingen en

cursussen. De bedrijfsinterne lesdagen vormen een aanvulling op de externe opleidingen. Daarnaast komen onze werknemers nog eens vier dagen per jaar bijeen om ervaringen uit te wisselen.

De bedrijfsinterne lesdagen worden samengesteld door de werkgroep "Opleidingsdagen Pius Floris Boomverzorging". Deze werkgroep bestaat uit Marco Blom (PFB Bunde/Vught), Sjaak van Doorn (PFB Bunde/Vught), Marc Oerlemans (PFB Amsterdam) en Jan-Willem de Groot (PFB Veenendaal & Leiderdorp). Het doel van de werkgroep "Opleidingsplan Pius Floris Boomverzorging" is de werknemers van Pius Floris boomverzorging op een inzichtelijke en planmatige wijze een kwalitatief goed opleidingstraject aan te bieden.

Praktische uitvoering

De interne lesdagen worden ingevuld door onze eigen mensen. Onderwerpen als de verschillende snoeimethoden, taxonomie, boomfysiologie, bodembio- logie, VTA en nader onderzoek met specialistische apparatuur komen natuurlijk uitgebreid aan de orde. Ook wordt er aandacht besteed aan de praktische uitvoering van de werkzaamheden. Eén van de jaarlijks terugkerende onderdelen van de opleidingsdagen is bijvoorbeeld het reddend klimmen. De noodzaak van een snelle en vakkundige redding van een collega boomverzorger die gewond geraakt is, mag duidelijk zijn! In dergelijke situaties telt elke seconde.

Jan Willem de Groot. ●

STIHL – de soepele overstap

STIHL, de professionele klasse. Handzaamheid, vermogen en betrouwbaarheid worden hier op ideale wijze gecombineerd. Op maat gemaakt voor elke toepassing. Of het nu gaat om snoeiwerk, opschoonwerkzaamheden, zagen van staakhout of kappen van middelgrote opstanden. In het groenbeheer, het landschapsonderhoud en bij gemeentewerken maakt in deze klasse zelfs de krachtigste, slechts 5,7 kg zware machine met zijn universele toepassingsmogelijkheden een overtuigende indruk.

Wil u meer weten over hun bedieningscomfort: gereedschapsloze tankdoppen, kettingsneltspanner, decompressieklep, Elastostart, ... contacteer dan uw STIHL-dealer. Hij geeft u advies op maat voor uw omstandigheden, waardevolle tips om goed en efficiënt te werken en een uitstekende service.

STIHL®

Nr.1 wereldwijd

Voor een dealer in uw buurt, bel naar 030-241 04 60 of surf naar onze website www.stihl.nl

Koken zonder hout

De grote bosgebieden op aarde zijn erg belangrijk voor ons ecosysteem. De dreigende ontbossing in de derde wereld vormt dan ook één van de grote mondiale problemen. In ontwikkelingslanden zijn veel mensen afhankelijk van hout om hun dagelijkse maaltijd te koken. Ze sprokkelen dat kostbare hout in lange dagen vaak moeizaam bijeen. Terwijl hout schaars is, is er het grootste deel van het jaar een overvloed aan zonlicht.

De laatste jaren werden kooktoestellen ontwikkeld die gebruik maken van het directe zonlicht. Deze zonnekokers hebben een grote toekomst. Ze zijn goedkoop, eenvoudig te maken en zijn schoon in het gebruik. Naar schatting zou een grootschalige omschakeling op zonnekoken jaarlijks alleen al twee miljoen ton aanmaakhout besparen. De apparaten leveren daarom een effectieve bijdrage in het tegengaan van de ontbossing. Nadeel voor de gebruikers is alleen dat het koken zelf meer tijd kost. Boombeheerders kunnen op <http://www.solarcooking.org/youcando.htm> lezen hoe ze een bijdrage kunnen leveren aan het verspreiden van de kennis over zonnekokers.

Oplossingen voor wortelproblemen sinds 1976.

Boomverzorging in een stedelijke omgeving.

DeepRoot®

DeepRoot® Europe
Postbus 302 5260 AH Vught
Nederland
Tel.: 073-657 25 71
Fax: 073-657 32 69

info@deeproot.nl
www.deeproot.nl

COLOFON

De Boomwijzer is een periodieke uitgave van Pius Floris Boomverzorging Nederland BV. Het blad biedt interessante informatie voor iedereen die te maken heeft met boomaanplant en onderhoud. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Redactie-adres

Pius Floris Boomverzorging Nederland BV
Postbus 2030, 5260 CA Vught
Tel: (073) 656 06 33, fax: (073) 656 31 02
Email: pfbn@piusfloris.nl
Website: www.piusfloris.nl

Ontwerp & Vormgeving:

PAG | Reclame- en Ontwerpburo, Maastricht

PIUS FLORIS
BOOMVERZORGING

Pius Floris Boomverzorging Amsterdam
Machineweg 13, Halfweg
Postbus 58371, 1040 HJ Amsterdam
Tel: (023) 538 06 30, Fax: (023) 538 29 44
Email: amsterdam@piusfloris.nl

Pius Floris Boomverzorging Bunde
Pasweg 25, Postbus 24, 6240 AA Bunde
Tel: (043) 365 25 19, Fax: (043) 364 82 00
Email: bunde@piusfloris.nl

Pius Floris Boomverzorging Leiderdorp
Persant Snoepweg 8, Postbus 189, 2350 AD Leiderdorp
Tel: (071) 501 21 99, Fax: (071) 501 20 93
Email: leiderdorp@piusfloris.nl

Pius Floris Boomverzorging Rotterdam
Olivier van Noortstraat 4, 3124 LA Schiedam
Tel: (010) 233 05 76, Email: rotterdam@piusfloris.nl

Pius Floris Boomverzorging Veenendaal
Castor 64, Postbus 11, 3900 AA Veenendaal
Tel: (0318) 55 50 17, Fax: (0318) 54 03 40
Email: veenendaal@piusfloris.nl

Pius Floris Boomverzorging Vught
Olivier van Noortstraat 4, 3124 LA Schiedam
Tel: (073) 656 72 35, Fax: (073) 656 94 35
Email: vught@piusfloris.nl

Pius Floris Boomverzorging Zeeland
Lindestraat 14, 4436 AJ Oudelande
Tel: (0113) 54 83 90, Fax: (0113) 54 85 10
Email: oudelande@piusfloris.nl